

KIFO forsker på tros- og livssynssamfunn under pandemien

Koronakrisen endrer religiøse ritualer. Nattverd med Antibac. (Foto: Olaf Agedal).

Nytt «paraplyprosjekt»: «Ritualer og religiøse fellesskap under koronakrisen».

Koronapandemien har skapt en unntakssituasjon som rammer alle samfunnsinstitusjoner og endrer forutsetningene for sosialt liv og fellesskap. Ulike samfunnsinstitusjoner rammes på ulik måte og utvikler nye svar og motstrategier. Tros- og livssynssamfunnene er også sterkt påvirket av denne unntakstilstanden. Kirker og moskeer ble stengt og seremonier og ritualer må avlyses, utsettes eller drastisk endres. Hvor mye av endringene i det religiøse liv som er midlertidige og hvor mye som er varige, vet vi ennå ikke, men det er grunn til å tro at koronakrisen også vil sette varige spor.

Livssyklus-ritualer og kalender-ritualer

For KIFO som skal forstå religionens plass i samfunnet, blir det viktig å dokumentere og analysere hva som skjer i denne unntakssituasjonen. Vi startet derfor allerede tidlig i april et forskningsprosjekt som skulle se på hvordan tre lokale trossamfunn møtte utfordringene gjennom ulike faser i koronaåret. Senere er disse lokale studiene blitt supplert med flere eksempelmenigheter og prosjektet er blitt utvidet til et «paraplyprosjekt» med flere institusjoner og delprosjekter involvert. Et overordnet perspektiv vil være hvordan pandemien påvirker ritualer og religiøse fellesskap, og hvordan trossamfunn utvikler alternative ritualer og fellesskapsformer som svar på krisen. Prosjektet vil både studere livssyklus-ritualer (som

dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd) og kalender-ritualer (som feiring av ukentlige helligdager, påske, jul, nyttår).

Prosjektet skal også studere digitalisering av forkynnelse (Foto: Olaf Agedal)

Flere delprosjekter

«Paraplyprosjektet» omfatter blant annet følgende delprosjekter:

- nasjonal survey om befolkningens erfaringer i årets jule- og nyttårsfeiring
- studie av hva som skjer med gravferder under koronakrisen
- analyse av tros- og livssynssamfunn sine tilpasninger til nasjonale smittevernsregimer
- innsamling av folks fortellinger om jule- og nyttårsfeiringen i koronaåret
- studie av digitalisering av trossamfunns kommunikasjon
- analyser av taler og prekener
- nordisk sammenligning av trossamfunns virksomhet under pandemien

Hvor mange vil besøke en åpen kirke på julaften? (Foto: Olaf Aagedal)

Samarbeid med flere institusjoner

Paraplyprosjektet er et samarbeidsprosjekt, koordinert av KIFO, med forskere fra MF vitenskapelig høyskole, TF (Det teologiske fakultet ved UIO) og NLA-høgskolen. Prosjektet samarbeider også med STL (Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn) og NEG (Norsk etnologisk gransking) om datainnsamling.

Resultater fra prosjektene vil bli publisert undervegs på nettsider, ved medieoppslag og fagartikler. Vi planlegger også en nasjonal konferanse våren 2021 om trossamfunn under koronakrisen og en nordisk workshop høsten 2021.

Kontaktpersoner for prosjektet:

-KIFO: Ånund Brottveit og Olaf Aagedal

-TF: Elisabeth Tveito Johnsen

-MF: Erling Birkedal

-NLA: Brit Marie Hovland